

Trudy lyser upp betonggrå skamfläck

20 jun 17:29, uppdaterad 23 jun 11:07

Får vi presentera Trudy?

Nu står hon där på brofundamentet vid riksvägen. Armarna är sträckta, bikinin och badmössan på.

– Hon har cyklat hit. Hon är modig, positiv och ska ta ett dopp.

Konstnären bakom Trudi är Sissi Stahli, känd för sina skulpturer av kvinnor, med stora rumpor och runda bröst.

– Trudi är också en hyllning till kvinnokroppen, säger Sissi Stahli.

Ursprunget är ett medborgarförslag om rivning av fundamentet.

– Det skulle kosta massor. Och någon gång i framtiden kan det användas för en cykelbro, säger kommunens stadsarkitekt Raymond van der Heijden. *Foto: Charlotte Willsäter*



Under ett år har det skissats på en utsmyckning. Britt Svensson, Brukskultur sådde ett frö när hon föreslog att en grupp kvinnofigurer skulle ställas på bron. Uppdraget gick till Sissi Stahli. Därefter till Ätvidabergsföretaget Rodeco.

– Vi har gjort henne i skala 1:10 utifrån Sissis original, säger Nils Winge, Rodeco.

Trudy är 3,2 meter hög och väger trots sin hydda bara 140 kilo. Det är äventyrligt att föra henne på plats. Robert Hultman styr på torsdagsmorgonen lastmaskinen i vars krok Trudy hänger. Nils Winge och kollegan Mikael Swärd föser fram det udda ekipaget på bron.

Efter modigt arbete på den yttersta spetsen av fundamentet står Trudy stadigt. Sissi Stahli myser:

– Det är en dröm, härligt att göra något roligt av en plats som anses vara en skamfläck. Jag hoppas det blir till glädje för dem som kör förbi.

LOTTA WILLSÄTER

Ovanlig syn i Hannäsområdet

Valdemarsvik

Under söndagen passerade ett högteknologiskt forskningsfartyg över Valdemarsviksområdet.

Den ovanliga farkosten tycks bland annat ha passerat över sjöarna Yxningen och Vindommen samt Hannäs socken, väster om Valdemarsvik. Enligt vittnen passerade zeppelinaren märkt "Pegasos" riktigt lågt, bitvis strax ovanför trädtopparna.



– Jag hade aldrig sett något liknande, men min man sa att det troligen var en zeppelinare. Vi såg den bara några minuter innan ett riktigt ösregn brakade loss vid 15-tiden, säger Johanna Karlberg Larsson, som befann sig vid sjön. *Foto: HENRIK MONTGOMERY / SCANPIX*

Vindommen och badplatsen Amandas Öga när hon såg fartyget.

Efter en researchrunda på nätet hittar NT information om luftskeppet. Det visar sig ingå i ett större EU-finansierat internationellt klimatprojekt där ett team på hela 15 forskare tillsammans undersöker luften över hela Europa, eller rättare sagt, atmosfärens sammansättning och dess påverkan på klimatet.

Hanna Andersson 0123-516 35 hanna.andersson@nt.se
Publicerad 2013-06-24 14:06

Fredag 5 juli 2013

0 26 · Ätvidaberg: 0120-148 63 · nyhet.kinda@corren.se · nyhet.atvid@corren.se **KINDA ÄTVIDABERG** B5

REDIGERING: JACOB HEDEROS



Jan Brolin i Hannäs Sockenförening skakade hand med Steve Johansson och överlämnade diplomtet till Årets Hannäsbo 2013 vid landsbygdens dag i Kvarnvik.

FOTO: SONJA PALMBERG

Han är årets Hannäsbo

ÄTVIDABERG

Årets Hannäsbo 2013 blev Steve Johansson, som bland annat driver Hannäs smide och montage.

– En ära att få och jag är tacksam.

Det säger Steve Johansson, som vid landsbygdens dag nyligen fått ta emot utmärkelsen Årets Hannäsbo 2013.

Hannäs Sockenförening som delar ut priset har i vanlig ordning samlat in nomineringar och låtit allmänheten rösta fram en mottagare.

Osjälviskt

Motiveringen lyder: "för att han genom sin företagsamhet skapat många arbetstillfällen och verkat för en levande socken, och alltid osjälviskt ställt upp för bygden och föreningarna i Hannäs".

– Det är smickrande, säger Steve som vuxit upp i Kvarnvik och bor i Hannäs.

Som 19-åring startade han företag och firar nästa år 40 år som företagare.

– Vi har 15 anställda i Hannäs i dag. Ungefär hälften bor i bygderna här.

Är lantis

Steve Johansson gillar att verka på landet.

– Jag är lantis och trivs väldigt bra på landet. Jag kan sitta på jobbet och tittar ut över mina jaktmarker. Jag sätter stort värde på att bo och leva så här, särskilt efter att jag jobbat i och sett andra delar av landet, som Rosengård i Malmö, Rinkeby i Stockholm.

– Fast det finns de som säger att jag är galen. Som förra året när vi byggde ut och investerade sex miljoner kronor i fabriken, kontoret och i personalutrymmen.

På plussidan listar han: bra folk, bra grannar, en vilja att hjälpas åt. Det går att rekrytera arbetskraft och det går att driva företag på landsbygden. Arbetsfältet är lika stort som Sverige.

– Vi jobbar i hela landet. Inte bara i Ätvidaberg och Valdemarsvik.

Stöttar

Grunden i företaget är som vid starten system för sophantering. Med tiden har de utvecklats. Ett exempel är källsorteringsskåp för flerfamiljsfastigheter. I verksamheten finns också betonghålltagning och tillverkning av hundburar för bilar. Och det traditionella smidet.

– Smeden är än i dag den man går till när inga andra lösningar finns.

Steve Johansson har varit Hannäs trogen, även om han under långa perio-

der arbetat runt om i landet. Han har varit engagerad i flera styrelsen inom det lokala föreningslivet. I dag stöttar han genom sponsring, ekonomiska bidrag och arbetsinsatser.

– Det är självklart att bidra, säger han.

LOTTA WILLSÄTER

013-28 01 82

lotta.willsater@corren.se

LINKÖPING · A10

**HOTELL
STALLET PÅ
VÄG ATT
SÄLJAS**

**GREBO
HEMVÄNDARDAG**
söndag 7 juli kl 14.00

FRILUFTSG

Stororder till Linköpingsföretag

Corren - Linköping 29 jul 16:39, uppdaterad 29 jul 16:43

En expanderplugg i megaformat drar in miljoner till ett Linköpingsföretag.

Grundtuben AB har fått en ny order på 8 miljoner kronor från Trafikverket. Under bygget av dubbelspåret i Motala sålde de sin patenterade produkt för 25 miljoner till samma verk.

– Det här känns alldeles utmärkt och vi är stolta och glada. De är vår största kund i nuläget, säger Tonny Werlemalm som är vd för företaget Grundtuben AB.

Han jämför företagets så kallade grundtub med den typ av expanderande betongplugg som används för att sätta fast hyllor i väggen. Men grundtuben används när saker ska fästas i marken eller under vatten.

Trafikverket använder den till att förankra bullerskydd.

– Vi ser många fördelar med Grundtubens teknik eftersom bullerskydden ofta ska placeras på villatomter eller i parker. Då är det viktigt att ingreppen och skadorna i marken blir så små som möjligt. Dessutom sparar det både tid och pengar att återställningsarbetet blir minimalt, säger Robert Holmkvist, projektledare på Trafikverket i ett uttalande till media.

Delägaren Steve Johansson från Hannäs utanför Åtvidaberg var den som under 1990-talet uppfann grundtuben som en utveckling av jordankaret som han inte tyckte var så bra.

Enligt företaget blir den allt vanligare i vår omgivning, men eftersom den finns under jord är den osynlig.

– Nu vill vi först och främst lansera den i Norden, även om vi fått ut produkten i Europa med andra byggföretag som använt den i sina projekt, säger Tonny Werlemalm.

Företaget Grundtuben AB har idag fyra anställda men hoppas att, i spåren av framgångarna, kunna rekrytera fler.

Jenny N Grentzelius/NT

Gräsplaner förstörda: "Man blir bara förtvivlad"

Ringarums ordförande Stig Sjölander är upprörd efter helgens buskörningar på tre fotbollsplaner i länet.

Tre fotbollsplaner i Ringarum, Gusum och Hannäs har fått ovälkommet besök. Under natten mellan lördag och söndag roade sig någon eller några bilförare med att sladda och riva upp spår i gräset på de tre planerna.

Mattan i Hannäs drabbades värst. Under söndagen tvingades Hannäs IF att ställa in en match som skulle ha spelats på kvällen.

– Det är någon som har haft kul och kört ner gräset. Naturligtvis väldigt tråkigt, säger föreningens ordförande Bror Ekström.

De andra planerna klarade sig bättre. På tisdagskvällen möttes Ringarum och Gusum i en het derbymatch på den vandaliserade planen.

– Vi hade tur i oturen, spåren syns men de är inte så djupa. Det är främst själva gräset som tagit stryk, säger Stig Sjölander, ordförande i Ringarums IF.

Han är irriterad.



Bror Ekström tycker förstörelsen är tråkig

– Man blir bara förtvivlad. Folk har inga hämningar längre, man ska inte behöva ha lås omkring planerna, men om det är så här måste man väl det, säger han.
Stig Skill är kassör i Gusums IF, som fick b-planen täckt av bilspår.
– Det känns lite hopplöst när ideella krafter lägger ner så mycket tid och kraft på att göra i ordning planerna. Man blir ledsen, men det är samtidigt tur att det inte blev värre.
Gusum överväger att polisanmäla skadegörelsen.

Emil Jakobsson (NT)/Linn Moberg (CORREN)
Publicerad 2013-07-30 16:21

Jag är på strövtåg i hembygden

Publicerad 05 aug 2013

Det är kanske ett skimmer i molnen och något litet glitter i sjön, och den väldiga eken står verkligen härligt grön - precis som jag minns den.

URBANISERING

Men ängarnas gungande gräs är kvävande tjockt, gödslat av årtiondens kvävestinna regn; slättervallarna runt den stora gården är oslagna och kohagen står tom sedan många år; körvägen till sjön är igenvuxen av alar och stickiga berberisbuskar.

Jag är på strövtåg i hembygden och jag kan inte direkt säga att den hälsar mig glad. Det är tomt, det är övergivet, det är härjat och kallt. Och min faders gård, som bara är ett litet torp och som rätteligen också var min moders, har hamnat i hussvampens nedbrytande grepp, de gamla stockarna är murkna och delvis försvunna.

Torpet heter Jonsbo efter skomakaren Jon Wax som byggde det år 1850. Det låg under den stora gården Larum i Hannäs socken i Småland, och gjorde så när vi köpte det på femtiotalet.

Då fanns det folk i alla småtorp runtomkring och alla bondgårdar var i bruk med kor, hästar, grisar, höns och ankor. Då var det liv i bygden, det var skolor och affärer, verkstäder och mejerier, smeder och skomakare, och ännu kunde man knappt ana urbaniseringens tyranni.

Larums kor betade ända fram till vårt dass; alla hagar och ängar var öppna och skogen stod hög och hemlighetsfull, alla stigar var gångbara och jag hittade överallt. Jag visste var linnean växte, var de första kantarellerna stack upp och var den förbjudna berberisbusken stod.

Här fanns min barndoms alla somrar och jag strövar nu runt och letar tecken och minnen. Vid Degnäset där jag många gånger gick och hämtade korna till kvällsmjölkingen har Sveaskog tagit kommandot, vägen är kantad av väldiga högar med grot och skogsbranterna grundligt kalhuggna. Beteshagarna går knappt att förnimma och gärdet där jag kupade potatis efter Fingal, den snälla hingsten, är omöjligt att återfinna.

Den stora gården Larum bestod mest av gammal orörd skog. Elias, storbonden, ville inte gärna ta av skogen, utan levde sparsamt på vad mjölken gav. Och därför kunde jag så lugnt vandra på skogsstigarna: inga häftiga förändringar hotade.

Men efter Elias död upphörde snart boskapsskötseln och i början av nittiotalet såldes gården till Assi Domän, senare Sveaskog. Och sedan gick förfallet fort.

Man kan säga att hela trakten störtades in i modernismen. Statliga Sveaskog kalhögg på några år det mesta som fanns sparats och alla gamla stigar, alla gamla märken försvann. Jag prövar stigen upp mot Lövsveden, kaptan Bergs gamla torp, men den går inte att finna och terrängen är helt oframkomlig, som den är i alla modernt skötta skogar.

Kohagen utanför vårt torp är inte betad på många år och övervuxen av tjockt, kvävegödslat gräs, till glädje endast för fåstingar, och om någon tid kommer marken att klassificeras som glesvuxen skog och åläggas plantering.

Vartenda hus i bygden är förvandlat till fritidsställe. Till och med huvudbyggnaden i Larum, nyss omdöpt till Eliasborg, är sommarbostad.

Klövervallarna ligger mörka och oslagna, och där jag minns hästräfsans skrammel och doften av stackat hö står tomheten öde och kal.

Regnkråkan ropar högt och gällt, annars är det tyst. Inte en ko, inte en tupp, inte ens en hund som skäller.

Molnen mörknar, skimret försvinner och inget ljus över stränder och näs. Min hembygd hälsar mig beklämd.



Av Tommy Hammarström
tommy.hammarstrom@expressen.se

Bygg och Bo i konkurs - hårt slag för bygden

ÅTVIDABERG 2013-08-06

Den ekonomiska föreningen Bygg och Bo i Hannäs, som startade för över 20 år sedan, har gått i konkurs. Föreningens betydelse för bygdens utveckling kan inte underskattas, men nu får alltså andra krafter ta vid.

Bygg och Bo i Hannäs försatte sig själva i konkurs i början av förra månaden, detta på grund av förfallna skulder och ett allmänt ekonomiskt obestånd.

Det gäller nu för konkursförvaltaren att få in pengar till fordringsägarna. Därför är föreningens fastigheter i Hannäs, varav en inhyser en förskola, nu till salu. Fastigheterna säljs var för sig, eller tillsammans.

Stora låneskulder

Uppdraget som konkursförvaltare har advokat Henrik Stenberg, och han hoppas att fastigheterna ska vara sålda till hösten.

– Några av fastigheterna som ligger ute till försäljning är hyreshus. Hyresgästerna får bo kvar i sina lägenheter tills vidare. Hyran betalar de nu till konkursboet, säger han.

Bygg och Bo i Hannäs har mindre inestående skulder som har förfallit, fortsätter Henrik Stenberg, men även stora fastighetslån som inte har gjort det.

– Men föreningen har väl inte sett något ljus i mörkret, och därför valt att försätta sig i konkurs, säger han.

"Vi orkar inte längre"

– Allt arbete med föreningen är ideellt, och det har blivit oss övermäktigt. Vi orkar inte längre, säger Kenneth Jonsson, ledamot i föreningens styrelse.

Bygg och Bo i Hannäs har en brist på kapital, fortsätter han, och sedan köpet av ett äldreboende, 2007, blev en stor misräkning har man sett varthän det barkat.

– Vi lånade en stor summa pengar för att kunna köpa äldreboende och flytta det till Hannäs, men någon sådan verksamhet kom aldrig att bedrivas där.

Oro inför framtiden

Föreningen syfte har sedan starten, 1992, varit att underlätta för unga människor att kunna bosätta sig i Hannäs.

– Hur det blir nu beror på vem, eller vilka, köparna blir. Det är ju möjligt att det bli bättre. Förskolan hoppas jag blir kvar, den är en tillgång för bygden, säger Kenneth Jonsson.

Vad gäller hyresgästerna i hyreshuset, berättar han, så finns det en oro för vad som kommer att ske när fastigheterna säljs, men också vad som händer om de inte säljs.

– Till hösten måste ju alla fastigheter börja värmas upp. Den kostnaden har vi i föreningen ingen möjlighet att stå för. Förhoppningsvis blir det en snabb försäljning.

Lördag 2013-09-28

Corren
LÖRDAG 28 SEPTEMBER 2013

Nyhetstjänst: 0120-348 63 • Lotta Willsäter: ny.net.atvidaberg@corren.se • Chef: Sofia Lycksell 013-28 03 39 • fax 0120-353 87

ÅTVIDABERG | B7

BILDGIFVING: JONAS ÅBERG

Nya perspektiv på Åtvidabergs historia i nytt praktverk

ÅTVIDABERG
På Brukskultur Åtvidaberg vänds många nya blad.

Åtvidabergs historia kommer i ny tappning och det är en historia som ger nya perspektiv på brukssamhället.

Den ligger i en pappkartong, boken som fått namnet "Bergsbruk och industri", med undertiteln "Makt och idyll". Än så länge finns den bara som ett provtryck och det är en diger mängd blad som ännu inte bundits samman.

Britt Svensson på Brukskultur Åtvidaberg plöcker upp de lösa bladen, bildblad och lägger samman.

Över 300 sidor

Det är drygt 300 vackra blad, fyllda med texter av fem skribenter, gamla och samtida foto, illustrationer och kartor. Det är alltför lätt att ryckas med och fastna i texterna om det svenska brukssamhället, om riehistorien, om det industriella mönstersamhället och det fantastiska musikkivet. Och om samtidigt och den politiska utvecklingen från 1970 till 2010. Hänryckningen får vänta ett tag tills bokslippet som planeras till slutet av oktober.

Uppföljning

Britt Svensson står för layout, för bildval och hon har skrivit två av bokens kapitel: om "Avtryck före bergsbrukens tid" och "Drömmar om de äldra metallerna".

– Britt har gjort ett jätte-

jobb, säger kollegan Roy Andersson med eftertryck.

Han har själv bidragit med ett kapitel om lyttfolkets arbete och samhäll under mitten av 1800-talet. Dile får man följa en lyttarbetare, hans liv och arbete ger gestalt åt övriga.

Idén om en ny historiebok till Åtvidabergs 200-årsjubileum föddes för ett par år sedan. Den nya kan ses som en uppföljare till den gamla "Åtvidabergs historia", som gavs ut för 30 år sedan. Två medförfattare i den nya Svante Kolsgård och Staffan Förhammar medverkade även i den förra. Utöver dem medverkar Viveka Adelsvärd med ett kapitel.

– Vi fokuserar på andra saker och vi har ett helt nytt bildmaterial. Vi beskriver också Åtvidabergs historia på ett annat sätt. Det är mycket om inte blivit omskrivet tidigare, säger Britt Svensson.

Inte bara mörker

Som brukssamhället. Det har funnits en uppfattning av kopparsjötiden som en mörk och ond tid. Boken ger perspektiv.

– Den ger en mer nyanserad bild och visar hur en del av folkhemmet uppstått ur brukssamhället, men också hur viktiga omlandet, med skog, mark och arbetare var. Boken visar också att bruket här var som ett eget rike i Sveriges rike, säger Britt Svensson.

Roy Andersson som ansvarar för Brukskulturs omfattande lokalhistoriska

arkiv, berättar att arkiven gett helt andra källor än vid utgivningen för 30 år sedan.

– Utöver arkiven har vi mängstuderentuppsatser. Vi ska heller inte förringa den dokumentation vi på Brukskultur gjort genom åren, till exempel har vi gått igenom det gamla kopparverkets räkenskaper.

Mer att skriva om

Åtvidaberg har en rik brukshistoria, så rik att projektgruppen häkom den nya boken, fått sälla kraftigt.

– Antalet sidor är begränsade, konstaterar Britt Svensson och öppnar samtidigt för att det finns mycket kvar att skriva om. – Fotboll, idrott, Åtvidaberg efter Fackit, gruvorna. Ja, bara musikkivet skulle kunna fylla en hel bok.

Roy Andersson lägger till: – Ju mer man tittar på Åtvidabergs historia, desto mer inser man att det finns väldigt mycket mer att skriva om.

Britt Svensson nickar:

– Det finns hela tiden mer kunskap att hämta in.

"Bergsbruk och industri" kanske blir årets juhlapp i Åtvidaberg. Varför ska man köpa den?

– För att bättre förstå samhället man lever i, säger Britt Svensson.

– För att den väcker nyfikenhet på Åtvidabergs fantastiska historia utifrån ny forskning, säger Roy Andersson.

LOTTAWILLSÄTER
013-28 03 82
lotta.willsater@corren.se



Det ligger mycket arbete bakom provtrycket till Brukskulturs kommande bok **Bergsbruk och industri, makt och idyll**. Britt Svensson bildlar bland de vackra bladen som efter ytterligare en korrekturläsning ska tryckas och bindas samman till en bok.

FOTO: LOTTAWILLSÄTER

FLER ÅTVIDSBÖCKER PÅ GÅNG

- ♦ **Brukskultur presenterar** sin nya bok under en bokkväll 15 oktober i samband med kulturveckan i Åtvidaberg.
- ♦ **Då presenteras** även två kommande böcker:
- ♦ **"En annan del av Åtvid"**

av Christer Engström och Daniel Carlberg, som ges ut senare i år samt.

- ♦ **"Jakten på Johan Thorin"** av Eva Dahlman och Gunnar Vretblad, med utgivning nästa år.
- ♦ **Två böcker** som kommer

ut under 2012 presenterar också Tom Petterssons "Fadern, sonen och det heliga företaget" och Öve Brings bok om Theodor Adelsvärd, "Baronen som fredskämpe".